Färdplan för den regionala stadskärnan

Arlanda-Märsta

Remissversion 251211

Region Stockholm

Region Stockholm, ansvarar och arbetar för en hållbar utveckling av Stockholmsregionen.

Visionen är att länet ska vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion både för dig som lever och verkar här och för våra besökare.

Vårt regionala utvecklingsarbete grundas på kvalificerat underlag och analys. Genom samverkan med kommuner, näringsliv, universitet och högskolor, andra myndigheter och organisationer bidrar vi till att det finns en gemensam målbild för regionens utveckling. Vi tar initiativ till, skapar förutsättningar och bidrar till att visioner, mål, strategier och åtaganden i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS, kan förverkligas.

Vi bevakar systematiskt utvecklingen i regionen och omvärlden och presenterar regelbundet kunskapsunderlag, analyser, scenarion, kartläggningar, utvärderingar, statistik och rekommendationer för regionens utveckling. Rapporterna tas fram internt inom Region Stockholm och av forskare, utredare, analytiker och konsulter på uppdrag av Region Stockholm.

Citera gärna innehållet i rapporten men uppge alltid källan. Att återge bilder, foto, figurer och tabeller (digitalt eller analogt) är inte tillåtet utan särskilt medgivande.

Region Stockholm
Regionledningskontoret
Box 30215, 104 25 Stockholm
Besöksadress:
Lindhagensgatan 98
Telefon: 08-123 100 00
registrator.rlk@regionstockholm.se
www.regionstockholm.se

Ansvarig handläggare: Namn
Konsulter: Namn

Ev omslagsfoto: Fotografen (-er)

Dnr:

Innehållsförteckning

Förord **4**

Inledning **5**

Uppdraget 5

Bakgrund 6

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen 7

Så här har färdplanen tagits fram 8

Det här är den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta! **9**

Färdriktning och förslag på insatser **10**

Levande och attraktiva regionala stadskärnor 11

Regionala målpunkter för samhällsservice 13

Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation 15

Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande 17

Genomförande av färdplanerna **19**

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning 20

Insatser och aktiviteter 21

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna 21

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna 21

Förord

[Skriv din text här]

Inledning

Uppdrag

För att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen har klimat- och regionutvecklingsnämnden fått i uppdrag att, inom ramen för arbetet med att revidera den regionala utvecklingsplanen, ta fram färdplaner för de regionala stadskärnorna. Färdplanerna ska vara till för att utveckla såväl klimat-och resurseffektiva som attraktiva regionala stadskärnor baserade på deras karaktärer och komparativa fördelar. Färdplanerna ska även beakta hur kulturen kan involveras när de regionala stadskärnorna utvecklas.

Avgränsning

Uppdraget omfattar att ta fram åtta färdplaner, en för varje regional stadskärna. Till respektive färdplan tas även en lägesbild fram som utgör en statistisk uppföljning över utvecklingen inom respektive stadskärna. Denna färdplan avgränsas till den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta. Insatser har tagits fram i nära samarbete med ansvariga från respektive regional stadskärna och avgränsas till att gälla frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

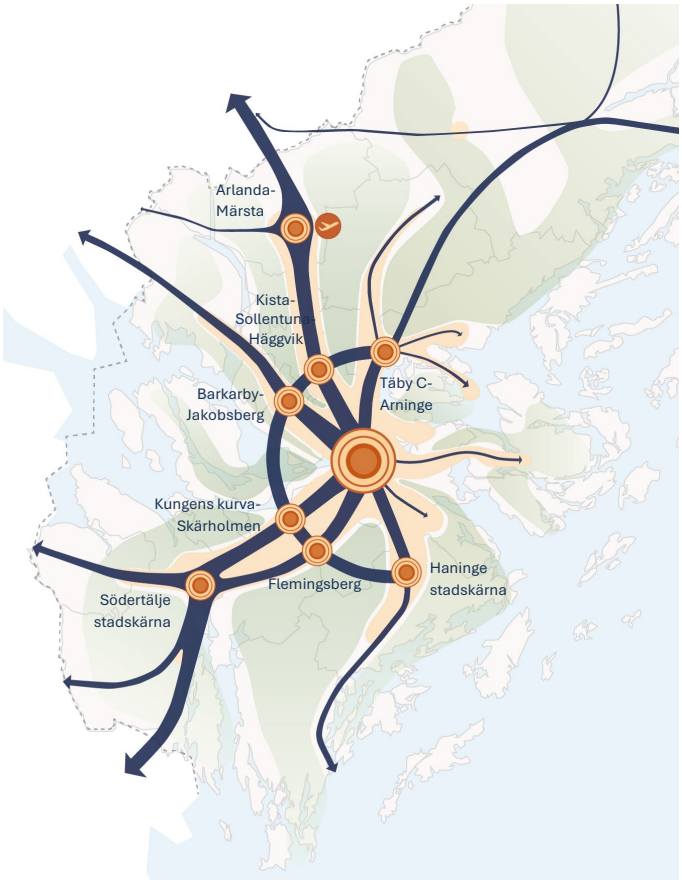
Bakgrund

Flerkärnighet - en strategi för en hållbar stockholmsregion

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion, med åtta regionala stadskärnor är en grundläggande strategi för regionens utveckling sedan 2001. Attraktiva och levande regionala stadskärnor utanför den centrala regionkärnan har stor betydelse för att möta den framtida befolkningstillväxten på ett hållbart sätt och bidrar till visionen att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion. Genom att stärka de regionala stadskärnorna skapar vi en bättre balans mellan arbetsplatser, service och bostäder i hela regionen samtidigt som det minskar belastningen på transportsystemet. Livskvaliteten ökar hos invånarna då fler får nära till viktiga samhällsfunktioner som vård, utbildning och kultur. En utveckling i de regionala stadskärnorna bidrar även till ett effektivt nyttjande av mark och gemensamma resurser och främjar ett hållbart resande med lägre klimatutsläpp.

Åtta regionala stadskärnor

I den regionala utvecklingsplanen pekas åtta regionala stadskärnor ut; Södertälje stadskärna, Kungens kurva-Skärholmen, Flemingsberg, Haninge stadskärna, Arlanda-Märsta, Kista-Sollentuna-Häggvik, Barkarby-Jakobsberg och Täby C-Arninge. Tillsammans med den centrala regionkärnan utgör de stommen i Stockholmregionens flerkärniga struktur. Stadskärnorna är strategiskt placerade invid några av regionens större knutpunkter i transportsystemet och har hög tillgänglighet med kollektivtrafik. Genom sina lägen, funktioner och höga regionala tillgänglighet har de förutsättningar att utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv, bostäder och viktiga regionala funktioner som till exempel utbildning, vård, rättsväsende, service, kultur, nöjen och idrott.

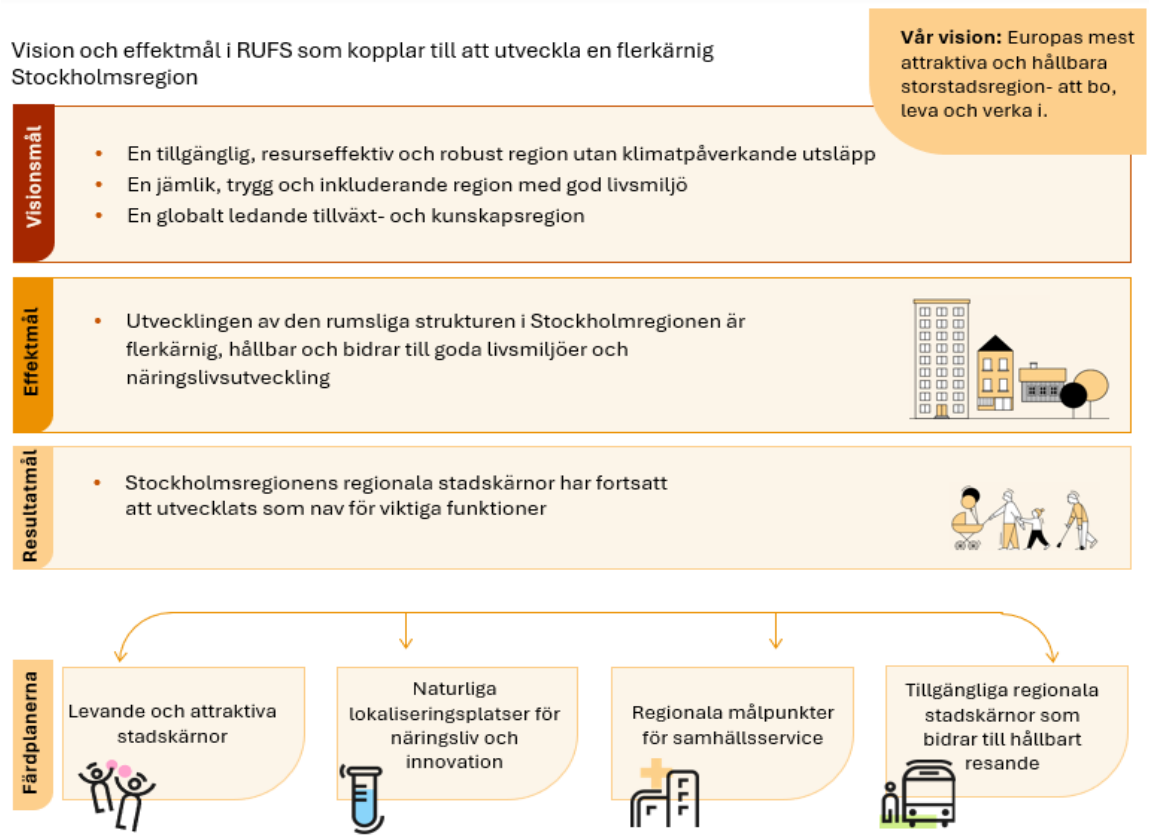

De regionala stadskärnorna är målpunkter för ett större regionalt omland och flera av dem har även ett storregionalt upptagningsområde och ingår i ett övergripande stadsnätverk i östra Mellansverige. De är alla olika i sin storlek och karaktär, och utvecklingen behöver därför utgå ifrån varje kärnas unika förutsättningar och karaktärer.

Färdplanerna ska bidra till vision och mål i den regionala utvecklingsplanen

Färdplanen för Arlanda-Märsta är en fördjupning av den regionala utvecklingsplanen och är ett gemensamt verktyg för att genomföra de intentioner och mål som finns i planen och som syftar till att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion.

Att utveckla en mer flerkärnig Stockholmsregion är en grundläggande strategi för att nå visionen om att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion- att bo, leva och verka i. I RUFS finns en målstruktur bestående av den övergripande visionen följt av visionsmål, effektmål och resultatmål. Effektmålen och resultatmålen visar riktningen mot visionen på lång respektive kort sikt. Samtliga mål är viktiga i arbetet för att utveckla en flerkärnig region och nå de övergripande visionsmålen. I bilden nedan visas endast det effektmål och resultatmål som direkt handlar om att utveckla en flerkärnig Stockholms-region. Därutöver finns rumsliga principer och ett antal förhållningssätt kopplat till den rumsliga utvecklingen, vilka anger hur vi ska arbeta tillsammans för att stärka de regionala stadskärnorna genom den fysiska planeringen.

Figur x. Vision och mål i den regionala utvecklingsplanen, RUFS, som har direkt koppling till de regionala stadskärnorna. I arbetet med färdplanen har målen i RUFS brutits ned till fyra målområden som alla är viktiga för att utveckla en flerkärnig region och för att nå de övergripande målen. Lägesbilderna och insatser i färdpla-nerna är indelade efter de fyra målområdena.

Så här har färdplanen tagits fram

Arbetet med att ta fram färdplaner påbörjades i början av 2024 och har letts av regionledningskontoret på Region Stockholm. Arbetet har bedrivits i nära samarbete med de kommuner som har en regional stadskärna samt med Kulturförvaltningen och Trafikförvaltningen på Region Stockholm. Avstämningar med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Locum har gjorts i enskilda frågor. Respektive kommun har därutöver haft möjlighet att bjuda in lokala aktörer för att delta i processen.

Under 2024 och 2025 genomfördes flera dialoger och workshops enskilt med respektive stadskärna. Fokus var att beskriva nuläget och fånga de utmaningar, möjligheter och behov som finns i respektive stadskärna. Dialogerna kompletterades med en statistisk uppföljning över utvecklingen i de regionala stadskärnorna, en så kallad lägesbild. Utifrån nuläget och kunskapsunderlaget övergick arbetet till att formulera vilka frågor och insatser som vi behöver samverka kring för att ta hand om de utmaningar, möjligheter och behov som identifierats för respektive stadskärna. Under hösten 2025 har färdplanernas innehåll stämts av med kommunerna och Trafikverket och internt med Region Stockholms förvaltningar.

Det här är den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta!

Den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta ligger cirka 40 kilometer nordväst om den centrala regionkärnan. Kärnan har ett strategiskt läge intill E4:an mellan Stockholm och Uppsala och har hög tillgänglighet med kollektivtrafik. Kärnan trafikeras såväl av pendeltåg, regionaltåg, fjärrtåg, Arlanda Express samt busstrafik. Här finns också god tillgänglighet till parker, natur och rekreationsmiljöer.

Den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta har varit bebodd sedan länge. Spår av markanvändningen genom historien utgör en viktig del av den regionala stadskärnans särart, liksom kulturmiljöernas arkitektoniska kvaliteter. I takt med järnvägens utbyggnad expanderade Märsta och blev en viktig järnvägsknut i regionen. När Arlanda flygplats etablerades på 1960-talet, som är en mycket stor arbetsplats, stärktes Märstas position ytterligare, som en servicestad till flygplatsen

Den regionala stadskärnan består idag av de två noderna, Arlanda flygplats och Märsta. Arlanda är Sveriges största internationella flygplats och tillgängligheten till flygplatsen har därför stor betydelse för Stockholmsregionens såväl som Sveriges samlade konkurrens- och attraktionskraft. Idag är infrastrukturen till den regionala stadskärnan hårt ansträngd samtidigt som kan vara svårt att röra sig mellan de två noderna. Det är därför viktigt att stärka tillgängligheten och få en redundans i systemet till såväl Arlanda flygplats som mellan Arlanda och Märsta.

Idag bor det nästan 12 000 personer i kärnan och nästan 17 000 personer har sin arbetsplats där. På Arlanda flygplats finns utöver dessa även många sysselsatta från andra delar av Sverige och världen, som inte syns i statistiken. Med anledning av restriktionerna kopplat till flygplatsen är bostäderna koncentrerade till Märsta medan arbetsplatserna framför allt är koncentrerade till Arlanda flygplats.

Arlanda-Märstas läge med såväl regional, nationell som internationell uppkoppling ger utmärkta förutsättningar för ett starkt och diversifierat näringsliv. De två starkaste branscherna är logistik och besöksnäring och runt flygplatsen ligger flera hotell, mäss- och konferensanläggningar. I den regionala stadskärnan finns även ett kunskapsintensivt näringsliv med startups och testbäddar inom flygbranschen. I Märsta finns ett varierat utbud av samhällsservice, till exempel finns Arlandagymnasiet som har flera nationella- och regionala program inom olika inriktningar och profiler, såsom exempelvis flygteknik. I den regionala stadskärnan finns också goda möjligheter till friluft- och idrottsaktiviteter samt flera olika idrottsanläggningar.

Visionen för den framtida utvecklingen av stadskärnan är att fläta samman Arlanda och Märsta genom ett aktivt och inbjudande stråk. Öster om Märsta station planeras en helt ny stadsdel att växa fram med en blandning och bostäder, arbetsplatser och service i kollektivtrafiknära läge. Det finns också potential att knyta ihop omgivningens kulturlandskap (vikingatid, medeltid och historisk tid) så dagens besökare kan ta del av det genom promenadstråk och skyltning. Gällande översiktsplan stödjer också en utveckling runt Arlanda flygplats mot en flygplatsstad med nya kvarter för bland annat kontor, handel och hotell. Denna kombination är en stark grund för att vidareutveckla området som en dynamisk och hållbar regional stadskärna med internationell betydelse.

Placeholder

Karta regionala stadskärnan

Färdriktning och förslag på insatser

Färdplanen för den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta visar på frågor som regionens aktörer behöver samverka kring och som ingen enskild aktör har ensam rådighet över.

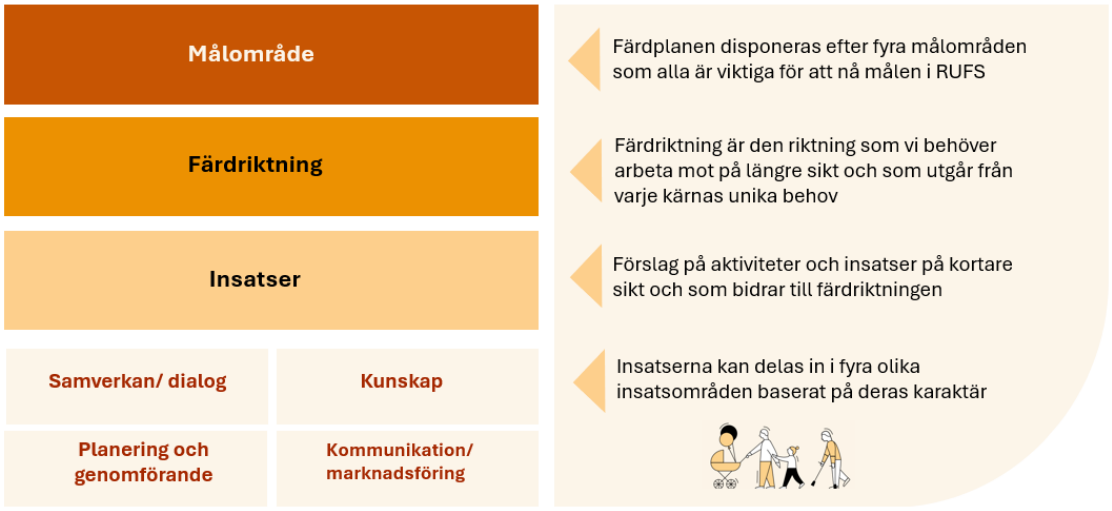
Färdplanerna är disponerade efter de fyra målområden som identifierats som viktiga för att nå mål och intentioner i den regionala utvecklingsplanen: Levande och attraktiva stadskärnor, Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, Regionala målpunkter för samhällsservice och Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till ett hållbart resande.

Inom varje målområde finns ett förslag till färdriktning samt förslag på insatser som arbetats fram tillsammans med kärnkommunerna och som baseras på varje kärnas unika styrkor, utmaningar och behov. Färdriktningen anger den riktning som vi tillsammans behöver arbeta för i ett mer långsiktigt perspektiv för att nå målen i RUFS. Insatserna har ett mer kortsiktigt perspektiv och är aktiviteter som ska bidra till en utveckling i linje med färdriktningen. Insatserna är generellt skrivna, tanken är att de formas tillsammans och konkretiseras allt eftersom man prioriterar, eller får i uppdrag, att arbeta med en insats.

Insatserna kan drivas av Region Stockholm, av kärnkommunerna eller av andra aktörer. Några insatser är gemensamma för samtliga regionala stadskärnor medan andra insatser är unika för den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta. Läs mer under avsnittet Genomförande för att förstå hur vi kan arbeta med att genomföra insatserna i färdplanerna.

Insatser som har den här symbolen är gemensamma för alla regionala stadskärnor och har ett övergripande regionalt perspektiv. Det här är insatser där Region Stockholm kan leda det gemensamma arbetet. Ansvar för övriga insatser i färdplanerna kan variera mellan olika aktörer.

Färdplanernas struktur

Målområde: Levande och attraktiva stadskärnor

En förutsättning för att utveckla de regionala stadskärnorna och en mer flerkärnig Stockholmsregion är att det finns ett tillräckligt stort befolkningsunderlag i kärnorna, såväl under dag- som nattetid och att kärnorna är nåbara och tillgängliga för ett större omland. En bra balans mellan dag- och nattbefolkning ger i sin tur underlag för en fungerande dag- och kvällsekonomi och ett utvecklat serviceutbud och näringsliv. Det har stor betydelse för att utveckla levande, trygga och attraktiva stadskärnor.

Färdriktning mot en levande och attraktiv regional stadskärna

Fortsätt stärka Arlanda-Märsta som en attraktiv och levande regional stadskärna, såväl dag som kvällstid, med en ökad blandning av bostäder, arbetsplatser, service, kultur och upplevelser.

Förslag på insatser

Öka kännedomen om de regionala stadskärnornas betydelse för Stockholmsregionens utveckling

Arbeta tillsammans med berörda aktörer för att skapa intresse och engagemang, såväl regionalt, nationellt som internationellt, för att utveckla de regionala stadskärnorna och en flerkärnig Stockholmsregion. Stärk berättelsen om de regionala stadskärnornas olika styrkor, potential och innehåll, för såväl boende, verksamma och besökare. Insatsen kan till exempel handla om att ta fram en film eller presentationsmaterial om de regionala stadskärnorna och syftet med att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion. Det kan också handla om att anordna evenemang eller delta i forum för att sprida kunskap och väcka intresse kring utvecklingen av de regionala stadskärnorna.

Verka för en tryggare miljö runt Märsta station

Attraktiva och levande stadskärnor innebär även trygga stadskärnor. Arbeta tillsammans med berörda aktörer; exempelvis Sigtuna kommun, Region Stockholm, Trafikverket, civilsamhälle och näringsliv kring trygghet och säkerhet i anslutning till Märsta station.

Stärk gröna och sociala värden längs stråket mellan Märsta och Arlanda

Det finns ett behov av att stärka kopplingen mellan kärnans två noder; Arlanda och Märsta, se även insats under tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande. Arbeta tillsammans för att utveckla ett sammanlänkande stråk som är attraktivt och inbjudande att röra sig utefter och som kan stärka Arlanda-Märstas identitet. Undersök hur den gröna infrastrukturen längs stråket kan utvecklas för rekreation, friluftsliv och ekologiska samband som en grund för kommande bebyggelseutveckling.

Öka kännedomen om Arlanda- Märstas historiska utveckling när kärnan växer

Verka tillsammans för att lyfta fram och tillgängliggöra Arlanda-Märstas kulturarv och lokala kulturhistoria för boende, besökare och näringsliv. Undersök olika sätt att öka kännedomen om Arlanda-Märstas historiska berättelse och hur det kan användas som en resurs för att stärka platsens identitet när kärnan växer.

Målområde: Målpunkter för regional samhällsservice

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till målpunkter för regional samhällsservice och viktiga funktioner. Målet är att de regionala stadskärnorna ska kunna komplettera utbudet i den centrala regionkärnan och öka balansen av arbetsplatser och service i regionen. Det gör att fler av regionens invånare får närhet och tillgänglighet till sådana funktioner som de behöver och använder i sin vardag. Ett brett och tillgängligt serviceutbud bidrar även till en levande och attraktiv stadskärna som fungerar för olika målgrupper och med aktiviteter över hela dygnet.

Färdriktning mot en regional målpunkt för samhällsservice

Stärk utbudet av yrkesutbildning i den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta. Verka för ett ökat och profilerat kulturutbud i takt med att kärnan växer.

Förslag på insatser

Samverka för att stärka kulturen i de regionala stadskärnorna
Öka den gemensamma kunskapen om kulturområdet i de regionala stadskärnorna och stärk samtalet mellan kommunerna och Region Stockholm kopplat till de kulturfrågor i kärnorna som har regional relevans. Verka för att öka kulturetableringar i de regionala stadskärnorna. Undersök var i de olika kärnorna olika typer av funktioner passar och samverka kring att identifiera lägen.

Underlätta matchningen mellan lokalutbud och efterfrågan inom kulturen
Undersök förutsättningarna för en regional plattform eller ”anslagstavla” där olika kulturella och kreativa branscher/ verksamheter skulle kunna hitta lokaler i de regionala stadskärnorna för sina respektive verksamheter.

Verka för att etablera yrkesutbildningar i den regionala stadskärnan
Undersök behov och möjligheter tillsammans med berörda parter (kommunen, Region Stockholm, Myndigheten för yrkeshögskolan och näringslivet) för att etablera yrkesutbildningar i den regionala stadskärnan inom branscher där kärnan är stark, såsom till exempel inom flygtrafik, logistik och besöksnäring.

Samverka kring ett ökat utbud av idrottsanläggningar

I den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta finns stora ytor tillgängliga för etablering av olika sorters idrottsverksamhet. Undersök tillsammans vilka behov och möjligheter som finns för ökad etablering av nya idrottsfunktioner och främja mellankommunala samarbeten kring etableringar kopplat till idrottens platser i den regionala stadskärnan.

Verka för den regionala stadskärnan Arlanda–Märsta som testbädd för kultur

Flera teatrar använder den regionala stadskärnan Arlanda–Märsta som plats för att prova nya föreställningar, bland annat Wallmans salonger. Fortsätt att arbeta för att fler teatrar ska använda den regionala stadskärnan för att prova sina föreställningar.

Samverka kring framtida behov och strategisk lokalisering av vård i kärnan

I den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta finns ett lokalt vårdutbud, men inte några regionala vårdfunktioner. Undersök behovet av och samverka mellan kommunen och Region Stockholm kring framtida vårdbehov och dess lokalisering i den regionala stadskärnan.

Målområde: Naturliga lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation

I RUFS anges att de regionala stadskärnorna ska utvecklas till attraktiva lokaliseringsplatser för näringsliv och innovation, med fokus på en ökad etablering av kontor och kunskapsintensiva verksamheter. Att planera för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna bidrar till ett effektivt nyttjande av marken, hållbart resande och ger stadskärnor med liv och rörelse under hela dygnet. De regionala stadskärnorna har olika styrkor och ska komplettera varandra och den centrala regionkärnan. Det är därför viktigt att fortsätta stärka respektive stadskärnas olika profil och identitet när stadskärnorna utvecklas.

Färdriktning mot en naturlig lokaliseringsplats för näringsliv och innovation

Bevara och utveckla Arlanda-Märstas starka profil inom flyg, logistik och besöksnäring och använd den som en styrka vid utvecklingen av hela den regionala stadskärnan så att de olika kärndelarna stärker och kompletterar varandra.

Förslag på insatser

Stärk de regionala stadskärnornas olika profiler
De regionala stadskärnorna har olika karaktär, styrkor, utmaningar och behov. Samverka mellan Region Stockholm och kommunerna och kartlägg vilka profiler de olika regionala stadskärnorna har idag och skapa förståelse för hur de kan komplettera och stärka varandra. Undersök om- och hur man kan bredda profilen i respektive regional stadskärna för att ytterligare utveckla deras olika identiteter och varumärken och på så sätt positionera dem både i förhållande till varandra och till andra platser.

Verka för ett arbetsplats- och besöksintensivt näringsliv i de regionala stadskärnorna
Det pågår en ständig strukturomvandling och för att attrahera företagsinvesteringar och få företag att stanna kvar i de regionala stadskärnorna är det viktigt förstå hur näringslivet förändras framåt. Öka kunskapen om det framtida näringslivet och undersök gemensamt vilka förutsättningar, behov och hinder det finns för att långsiktigt utveckla och stärka kontorsmarknaden och kunskapsintensiva verksamheter i de regionala stadskärnorna.

Fortsätt stärka den regionala stadskärnan som innovationsnod inom grönt flyg och flygbränsle

Utnyttja den regionala stadskärnans unika karaktär med närhet till Arlanda flygplats och fortsätt att utveckla, tillsammans med berörda aktörer såsom näringslivet, kommunen, Swedavia och Region Stockholm med flera, förutsättningarna för testbäddar inom grönt flyg och flygbränsle.

Stärka och utveckla besöksnäringen – betydande för attraktionskraften

Besöksnäringen är viktig för en plats varumärke, tillväxt och attraktionskraft. Stärk besöksnäringen, utveckla fler besöksanledningar och mötesplatser till den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta i samverkan mellan näring, kommun, Region Stockholm och andra berörda aktörer. Använd Arlanda flygplats funktion, som en internationell, nationell och regional nod, som en styrka och möjlighet för att stärka besöksnäringen i Märsta och andra delar av kärnan.

Stärk små och medelstora företags möjligheter till hållbar omställning genom finansiering och rådgivning

Samverka genom Almi till utvecklingen av den regionala stadskärnan genom att erbjuda små och medelstora företag tillgång till finansiering och rådgivning inom främst innovation och hållbarhet men även tydlig koppling mot finansiering. Genom att kombinera kapital med affärsutvecklande stöd skapas bättre förutsättningar för företag att investera i hållbara lösningar, utveckla nya affärsmodeller och stärka sin konkurrenskraft.

Målområde: Tillgängliga regionala stadskärnor som bidrar till hållbart resande

Enligt RUFS ska den flerkärniga utvecklingen bidra till ett hållbart resande och till att avlasta transportstråken in mot regionens centrala delar. För att utvecklingen i de regionala stadskärnorna ska kunna bidra till ett ökat resande med kollektivtrafik, gång och cykel behöver de ha en hög regional tillgänglighet med kollektivtrafik och goda kopplingar med gång och cykel, såväl till som inom kärnan.

Färdriktning mot en tillgänglig regional stadskärna som bidrar till hållbart resande

Öka tillgängligheten till kärnan och mellan kärnans olika noder, framför allt mellan Märsta och Arlanda, och underlätta för fler att gå, cykla och resa kollektivt i vardagen. Stärk Märsta som bytespunkt i kollektivtrafiksystemet och som en port till Arlanda flygplats.

Förslag på insatser

Ökad kunskap om resandets utveckling

Öka kunskapen om resandets utveckling till och från de regionala stadskärnorna som ett stöd för planering och insatser och som underlag för uppföljning av kärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om tillval av finare indelning i de resvaneundersökningar som Region Stockholm tar fram eller genom statistisk uppföljning över resandet som Region Stockholm eller Trafikverket tar fram. Samverka även för att ta fram indikatorer för hållbart resande som gör det möjligt att följa upp och mäta resandets utveckling gentemot målen om hållbart resande.

Samverkan mellan nationell, regional och kommunal nivå

Öka den gemensamma kännedomen om respektive aktörs uppdrag och om de processer och projekt som pågår i de regionala stadskärnorna, kopplat till infrastruktur och kollektivtrafik. Underlätta processen genom att utveckla etablerade samverkansformer mellan Trafikverket, kommunerna och Region Stockholm att även inkludera frågor som har betydelse för de regionala stadskärnornas utveckling. Det kan exempelvis handla om att öka samsynen om de grundläggande planeringsinriktningarna i den regionala utvecklingsplanen och förståelse för de utmaningar som finns kopplat till barriärer och stadsutveckling i närheten av det nationella vägnätet och i kollektivtrafiknära lägen.

Stärk kopplingarna inom kärnan och öka möjligheten för fler att gå, cykla och åka kollektivt.

Samverka med berörda aktörer; exempelvis Sigtuna kommun, Region Stockholm, Swedavia, Trafikverket och Försvarsmakten, för att öka tillgängligheten och stärka kopplingarna med gång, cykel och kollektivtrafik, framför allt mellan Arlanda och Märsta. Kartlägg behovet av arbetsplatsresor till Arlanda under dygnet och med olika trafikslag. Öka kunskapen om vilka hinder, brister och möjligheter som finns för att öka tillgängligheten till kärnans målpunkter och göra det enklare för fler att välja hållbara färdsätt i vardagen. Analysera även behovet av framkomlighet ur ett beredskapsperspektiv. Exempel på möjliga åtgärder; Bus Rapid Transit mellan Märsta- Arlanda, mikromobilitetslösningar, beteendeförändringar, ökad kännedom om befintliga resmöjligheter, ökad attraktivitet i befintliga lösningar, skyltning, stärkta kopplingar för gång- och cykel eller trygghetsfrämjande åtgärder.

Fortsätt samverka för att utveckla Märsta station

Arbeta tillsammans med berörda aktörer och i pågående processer för att utveckla Märsta station. Verka för en utveckling av Märsta station till en attraktiv och smidig bytespunkt som kan möta dagens och framtidens behov av ökad kapacitet och robusthet och som är funktionell, tillgänglig och trafiksäker.

Undersök hur Märsta station kan bli en integrerad del av flygresan

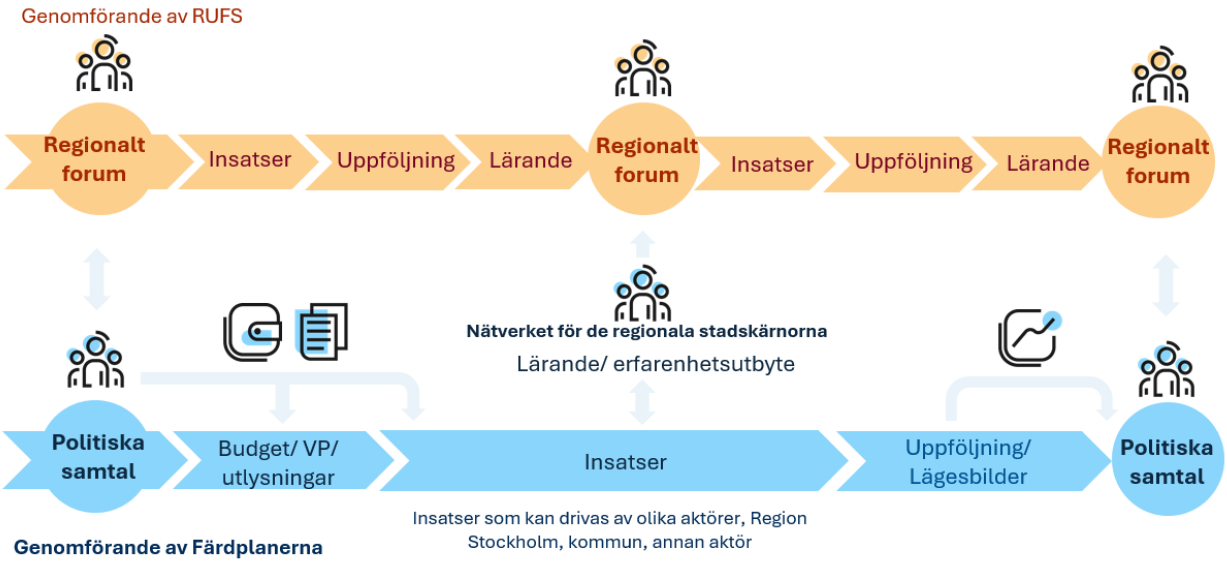
Undersök gemensamt med berörda aktörer, kommun, Swedavia, Region Stockholm och Trafikverket, hur Märsta station skulle kunna utformas som en entré till Arlanda flygplats och bli en integrerad del av flygresan. Undersök vilka funktioner som skulle kunna utvecklas här; terminal, incheckningsmöjligheter, service, bagagehantering till exempel.

Fortsätt verka för att ökad tillgänglighet till Arlanda

Verka tillsammans för en ökad tillgänglighet till Arlanda. Undersök hur tillgängligheten och attraktiviteten i befintligt kollektivtrafiksystem kan öka genom till exempel ändrad stationsavgift, utökad nattrafik eller genom andra förslag som beskrivs i Arlandautredningen.

Genomförande av färdplanerna

Färdplanen för Arlanda-Märsta är en fördjupning av RUFS och är ett verktyg för att genomföra intentionerna i den regionala utvecklingsplanen. Genomförandet av färdplanerna föreslås därför docka i och löpa parallellt med processen för ett genomförande av RUFS.

Figur x. Genomförandet av färdplanerna löper parallellt med genomförandet av den regionala utvecklingsplanen

Politiska samtal som utgångspunkt för budget, prioritering och styrning

Politiska samtal

För att genomföra RUFS föreslås ett så kallat Regionalt Forum som ska fungera som en plattform för politiska samtal mellan Region Stockholm och länets kommuner kring regionens långsiktiga utveckling.

I genomförandet av färdplanerna föreslås mindre forum, bilaterala politiska samtal, mellan kommun- och regionpolitiker i respektive regional stadskärna. Dialogerna kan föras i anslutning till det större regionala forumet som bedrivs inom ramen för RUFS. Syftet med de politiska samtalen är att prioritera och planera vilka insatser som vi tillsammans behöver kraftsamla kring under en kommande två-årsperiod. Utgångspunkten för samtalen är färdplanerna samt resultaten i de lägesbilder som tas fram av Region Stockholm, se nedan.

Insatser och aktiviteter

De politiska samtalen kan ligga till grund för respektive organisations budgetarbete och verksamhetsplanering för kommande år. Insatserna i färdplanerna kan initieras genom politiska uppdrag eller bedrivas inom ramen för respektive organisations löpande verksamhet. Insatser i färdplanen kan även genomföras med hjälp av medel, finansiella anslag, från Region Stockholm eller andra aktörers utlysningar.

Insatserna i färdplanen för den regionala stadskärnan Arlanda-Märsta genomförs i samverkan mellan Region Stockholm, Sigtuna kommun samt andra relevanta aktörer. På Region Stockholm leds arbetet med att genomföra färdplanerna av regionledningskontoret.

Lärande och utbyte genom nätverket för de regionala stadskärnorna

I nätverket för de regionala stadskärnorna sker ett gemensamt lärande och kunskapsutbyte kring de insatser och aktiviteter som pågår inom ramen för färdplanerna. I nätverket ingår representanter från kärnkommuner och andra regionala samhällsbyggnadsaktörer som har intresse och delaktighet i att utveckla en flerkärnig Stockholmsregion.

Uppföljning av utvecklingen genom Lägesbilder för de regionala stadskärnorna

Region Stockholm följer kontinuerligt upp utvecklingen i de regionala stadskärnorna inom de målområden som formulerats i färdplanerna. Uppföljningen sammanställs i så kallade Lägesbilder för de regionala stadskärnorna. Syftet är att få en nulägesbild över utvecklingen i de regionala stadskärnorna. Resultaten och slutsatserna diskuteras och analyseras tillsammans med kommunerna i de regionala stadskärnorna. Lägesbilderna och den kvalitativa analysen utgör sedan ett underlag för de politiska samtalen mellan kommun- och regionpolitiker.